

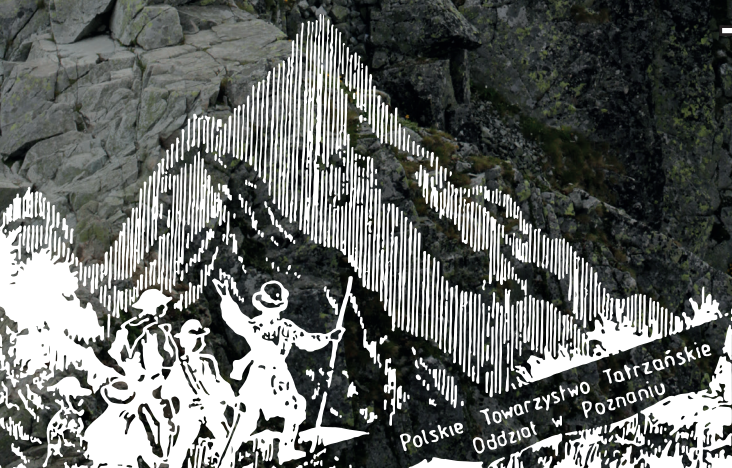
Świstak Jubileuszowy

100-lat

Oddziału Poznańskiego PTT

150-lecie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego

Program obchodów 100-lecia Oddziału Poznańskiego PTT

18 listopada 2023

Godz. 12.00

Msza Św. w Kościele p. w. Św. Wojciecha.
Po Mszy Św. złożenie kwiatów pod Głazem Taterników
na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan
(Poznańska Skalka).

Godz. 14.00

Uroczyste spotkanie rocznicowe w Auli im. Lubrańskiego UAM
Collegium Minus Poznań ul. Wieniawskiego 1

Referat otwierający 100-lecie OP PTT i 150-lecie PTT

Wiersze Marii Magdaleny Pocgaj

Koncert cz. 1.

Konferencja: Sylwetki PTT

Koncert cz. 2.

Rozdanie dyplomów, książek, odznaczeń

Otwarcie wystawy: Ewa J. Partyka – malarstwo
Antoni Rut – fotografia

Poczęstunek

Poznań, dnia 18 XI 2023 r.

Szanowni Państwo: Koleżanki i Koledzy

Z okazji Jubileuszu 150-lecia istnienia i działalności Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i 100-lecia Oddziału Poznańskiego PTT, składam w swoim imieniu i Zarządu OP PTT serdeczne gratulacje i wyrazy szczerzego uznania dla wszystkich Członków i Sympatyków Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

150 lat działalności PTT i 100-lecie OP PTT to Jubileusze szczególne dla Polaków, którzy całe swoje życie poświęcili sprawom Polski, Jej wolności i najpiękniejszym górom w Polsce.

PTT ma nie tylko długą, ale i wspaniałą oraz chlubną tradycję. Do tego przyczynili się wspaniali działacze, wielcy Polacy kochający Pana Boga, swoją Ojczyznę (podczas zaborów i zawsze) i także zwykli członkowie i sympatycy PTT.

Towarzystwo prowadziło działalność turystyczną, oświatową, kulturalną, naukową, wydawniczą, przewodnicką, ratowniczą, budowlaną i sportową. Było także szkołą patriotyzmu i to nie tylko wtedy gdy Tatry nazywane były „Ołtarzem Ojczyzny” i uchodziły za symbol Polski niepodległej. Z patriotyzmu członkowie Towarzystwa celując zdali egzamin w tragicznych dla Polski czasach. PTT po odzyskaniu niepodległości i zawsze słynęło z inicjatyw społecznych, patriotycznych i z rozwijania turystyki górskiej.

Niestety w 1950 roku totalitarna władza komunistyczna wymuszona uchwałą zlikwidowała (rozwiązała) PTT. Do 1988 roku nie było w Polsce organizacji, która by w swoim statucie nawiązywała do tradycji PTT. Niechętna (wroga) atmosfera wokół prób wskrzeszenia PTT w kryzysowych latach 1956, 1957, 1970, 1980, 1981, aż do ponownej rejestracji Towarzystwa w roku 1988, zdawała się tylko umacniać determinację członków Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Zawsze potrzebna była odwaga i wiara w niemożliwe.

Największym bogactwem PTT byli i są ludzie (członkowie). Z ich wiary do Pana Boga, z ich pracowitości, patriotyzmu, umiłowania Ojczyzny i wolności, z ich miłości do gór, przyrody i człowieka powstawały wspaniałe, cudowne dzieła, a ich działalność przepełniona była (i jest) radością.

„Największym urokiem świata jest urok drugiego człowieka” (Zofia Nałkowska). Ludzie PTT ten urok mają.

Wyrażając podziw za całokształt działalności pragnę w swoim imieniu i Zarządu OP PTT złożyć Państwu (Członkom i Sympatykom PTT) najlepsze życzenia z okazji Jubileuszu, przede wszystkim satysfakcji z pracy, wielu turystycznych sukcesów, a także pomyślności w życiu osobistym.

Z wyrazami szacunku

Leszek Lesiczka

prezes Oddziału Poznańskiego PTT

W Jubileuszowym Świstaku

(100-lecie Oddziału Poznańskiego PTT i 150-lecie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego) sygnalizujemy bogatą historię PTT (w tym naszego Oddziału), ukazujemy przykładowy rok naszej działalności i co udało się zrealizować na przestrzeni lat, a także wiersze *Marii Magdaleny Pocgaj*, program uroczystości, skład Zarządu OP PTT i krótkie biografie niektórych nieżyjących prezesów: *Tadeusza Smoluchowskiego*, *Ferzego Młodziejowskiego*, *Juliusza Ferzego Preislera*, *Antoniego Jakubowskiego* i *Bernarda Chrzanowskiego*. Jednocześnie zapraszamy nowych członków do PTT, gdzie nawet najmniejsza spędzona chwila w tej grupie zawsze będzie radością i otwarciem na świat i przyjaciół.

Leszek Lesiczka

HISTORIA PTT

W latach 60-tych XIX stulecia rozpoczął się szybki wzrost ruchu turystycznego w Tatrach. Adolf Tetmajer – właściciel Ludźmierza (ojciec poety Kazimierza) oraz Karol Rogawski – poseł do Sejmu Krajowego Galicji, rodem z Chruszczobrodu k. Dąbrowy Górniczej, już w roku 1871 sygnalizowali potrzebę stworzenia Towarzystwa łączącego miłośników gór. Pomysł ich został zrealizowany dwa lata później. 3 sierpnia 1873 roku na przyjęciu wydanym na cześć właściciela Szczawnicy – Józefa Szalaya – w Dworze Zakopiańskim Ludwika Eichborna postanowiono założyć Galicyjskie Towarzystwo Tatrzańskie. Głównym inicjatorem był F. Pławicki, a wśród współtwórców znaleźli się m. in. ks. Stolarczyk, dr Chałubiński, dr Eichborn. Pierwszy statut organizacji podpisany przez hrabiego Reya, księżnę Sapieżyńę, Pławickiego, Szalaya, Eichborna, Dobrzyńskiego i Nałęcz-Kęszyckiego był podstawą do urzędowego zatwierdzenia Towarzystwa. Stało się to dnia 19 marca 1874 r. Siedzibą organizacji został Nowy Targ. Na posiedzeniu w Krakowie, które miało miejsce dwa miesiące później, zmieniono statut, wykreślono z nazwy przymiotnik „Galicyjskie” nadając tym samym Towarzystwu ogólnokrajowy zasięg.

Powstałe w 1873 roku Towarzystwo Tatrzańskie, przemianowane w 1920 roku na Polskie Towarzystwo Tatrzańskie było pierwszą organizacją górską na ziemiach polskich i szóstą tego typu na świecie.

Za cel swój stawiało:

1. Umiejętne badanie Karpat, a w szczególności Tatr i Pienin oraz rozpowszechnianie zebranych o nich wiadomości
2. Zachęcanie do ich zwiedzania i ułatwianie dostępu do nich oraz pobytu (zwłaszcza członkom, badaczom i artystom).
3. Ochronę zwierząt alpejskich (kozic i świstaków)
4. Wspieranie przemysłu górskiego wszelkiego rodzaju.

Z perspektywy przeszło stu lat wydaje się, że najważniejszym celem Towarzystwa była integracja Polaków z trzech zaborów, poprzez związanie ich z górami. W Tatrach widziano najdogodniejsze miejsce kultu narodowego i religijnego. Rodacy mieli poprzez przebywanie w nich doznawać swoistego katharsis. Organizować się do walki o niepodległość. Poeta Franciszek Nowicki, (współzałożyciel Towarzystwa, projektodawca Orlej Perci i autor jej nazwy), w sonecie „Tatry” wyraził to słowami:

*Tatry! ... czemuż jak siedzib szukające ptaki,
Myśli moje ku waszej zamarłej pustyni
Lecą przez mgłę tęsknoty i przez marzeń
szlaki?*

*O pustyni tatrzańska! bo na tym obszarze.
Calej mojej ojczyzny – o skalna świątyni –
W tobie jednej są jeszcze – swobody ołtarze!*

OTowarzystwie Tatrzańskim bardzo pięknie napisał literaturoznawca, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego Jan Majda: „Była to jedna z największych organizacji społecznych na ziemiach polskich przed I Wojną Światową, jej siła polegała nie tylko na dużej aktywności i sporej liczbie członków, ale przede wszystkim na tym, że skupiała poważną część liczących się wtedy ludzi z różnych środowisk społecznych i zawodowych, ludzi o dużym autorytecie, wręcz ludzi-instytucji”. („Młodopolskie Tatry Literackie”, Kraków 1999, s. 14)

Wszystkie działania Towarzystwa Tatrzańskiego miały charakter pionierski. TT budowało schroniska (nad Morskim Okiem, w Dolinie Pięciu Stawów Polskich, w Roztoce, poza Tatrami w Czarnohorze, a potem w Beskidach). Organizowało obsługę przewodnicką, wytyczało szlaki turystyczne, znakowało je i montowało na nich ubezpieczenia. Założyło w Zakopanem szereg placówek kulturalno-oświatowych, takich jak Muzeum Tatrzańskie, czy Szkoła Snycerska. Doprowadziło do połączenia Zakopanego ze światem poprzez budowę kolei, poprawę szosy, pocztę, telegraf i telefon. Opracowywało mapy i przewodniki oraz karty pocztowe. Dzięki działalności PTT zarówno Zakopane jak i Tatry stały się modne. Toteż nie może

dziwić fakt, iż jego działacze jako pierwsi dostrzegli zagrożenie wynikające z coraz większej liczby ludzi odwiedzających tereny górskie i podjęli działania na rzecz ochrony tych terenów. W roku 1889 narodziła się idea utworzenia parku narodowego. Zaczęto nabywać tatrzańskie dobra od górali.

Po odzyskaniu niepodległości organizacja przyjęła nazwę Polskie Towarzystwo Tatrzańskie i swoim zasięgiem objęła teren całego kraju. PTT w okresie międzywojennym miało ponad 40 oddziałów. Organizacja w 1933 roku osiągnęła rekordową liczbę 19 719 osób, działali oni w siedmiu Sekcjach (Turystycznej, Narciarskiej, Przyrodniczej, Ludoznawczej, Ochrony Gór, Przyjaciół Zakopanego oraz Ratowniczej).

Po II Wojnie Światowej liczba członków wyniosła w 1946 roku 3049 osób, a w roku 1950 wzrosła do 11 744 osób. Podobnie jak wiele innych przedwojennych organizacji, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie 16 grudnia 1950 roku zostało przez totalitarną władzę komunistyczną rozwiązane. 17 grudnia powstało Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, które przejęło jego dorobek i majątek i odżegnywało się od tradycji PTT.

Antonina Sebesta

Słowa profesora Ryszarda Wiktora Schramma zawarte w 4 tomie Pamiętnika PTT (str. 254): Władysław Krygowski, jak nikt inny, reprezentuje na przestrzeni kilkudziesięciu lat ciągłość naszego ruchu i starań, pomimo wielu zawirowań, nacisków i bardzo złych okresów, o utrzymanie jego linii. Przed

kilku tygodniami w rozmowie ze mną powiedział na temat wymuszonego zjednoczenia PTT i PTK oraz pozostania przy pracy i turystyce górskiej w ramach PTTK:- „Pan sobie nawet nie wyobraża, jak to była bolesna i ciężka dla mnie decyzja. Były dwa powody dla których ją podjąłem. Po pierwsze – chciałem za wszelką cenę

próbować ratowania, co się da, z ideologii ruchu górskiego, dawnej ideologii PTT. Po drugie- to był mój chleb. Byłem etatowym pracownikiem organizacji. To był mój jedyny zawód. Jako przedwojenny adwokat, po kilkunastu latach przerwy i w warunkach, które właśnie wymusiły to zjednoczenie, nie miałem żadnych szans na powrót do mego wyuczonego zawodu. Starałem się w tych warunkach robić jak najlepiej to, co umiałem, w co wierzyłem i w czym ulokowałem moje serce”.

Decyzję o likwidacji PTT komuniści podjęli na początku 1950 roku (dokument Rady Turystycznej z 2 marca), a formalnie nastąpiło to podczas Zjazdu Delegatów

PTT odbytego 16 grudnia 1950 r., kiedy **podjęto wymuszoną uchwałę o treści:**

„a) z dniem dzisiejszym rozwiązać Polskie Towarzystwo Tatrzańskie,

b) cały majątek PTT łącznie z przejętym majątkiem Oddziałów przeznaczyć na rzecz nowopowstałego PTTK”.

Do końca lat 80 nie było w Polsce organizacji, która by w swoim statucie nawiązywała do tradycji PTT. Patrzymy do Wierchów z 1953 r i już na pierwszych stronach widzimy jak gloryfikowany przez PTTK był morderca Stalin (słowa samego Bieruta).

Po roku 1981

Po trzydziestoletniej przerwie, w okresie „Solidarności” narodziła się inicjatywa reaktywowania PTT. W lipcu 1981 roku pod przywództwem redaktora Gazety Krakowskiej, Stefana Maciejewskiego, zorganizował się Obywatelski Komitet Reaktywowania PTT. Po szeregu dyskusjach prasowych i działaniach organizacyjnych zebrał się 10 października 1981 r. Krajowy Sejmik OKR PTT, który podjął uchwałę w sprawie reaktywowania Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Wybrano Tymczasowy Zarząd PTT z prezesem Stefanem Maciejewskim, który przygotowywał dokumenty do rejestracji PTT, zaczęły się organizować oddziały Towarzystwa. Wprowadzenie stanu wojennego, wraz z zakazem działalności stowarzyszeń, brutalnie przerwało działalność.

Po zniesieniu stanu wojennego z końcem

1982 roku podjęto ponownie sprawę rejestracji, której sąd odmówił i polecił rozwiązanie Tymczasowego Zarządu PTT i wszystkich struktur terenowych. Wobec tego 11 lutego 1984 roku ZT PTT rozwiązał się powołując trzyosobową Komisję Likwidacyjną.

Niektóre ośrodki terenowe nie zaprzestały działalności. Istniały na przykład jako Towarzystwo Tatrzańskie przy Dzielnicowym Domu Kultury Kraków-Podgórze lub jako Klub Miłośników Gór i Góralszczyzny przy Wojewódzkim Domu Kultury w Kaliszu. Co roku organizowane były ogólnopolskie spotkania byłych ośrodków PTT, kolejno w Wetlinie (1984), Antoninie i Kaliszu (1985) oraz w schronisku na Polanie Chochołowskiej (1986-1988). W wyniku tych spotkań podjęto ponownie starania zmierzające do zarejestrowania PTT. Prowadzenia sprawy

podjęli się Stanisław Gerega (Brzeg) i Artur Desławski (Wrocław), dołączyła do nich sędzina Sądu Wojewódzkiego w Opolu Bronisława Alicja Nabzdyk. Ostatecznie **9 grudnia 1988 roku zarejestrowane zostało Towarzystwo Tatrzańskie z siedzibą w Katowicach.**

8 stycznia 1989 roku w Katowicach odbyło się zebranie założycielskie Towarzystwa Tatrzańskiego, na którym wybrano Tymczasowy Zarząd z prezesem Wiesławem Lewandowskim (Katowice) i I wiceprezesem Maciejem Mischke (Kraków). Głównym zadaniem TZ PTT było zwołanie I Zjazdu Towarzystwa. W związku z wyjazdem prezesa Lewandowskiego za granicę, jego obowiązki przejął wiceprezes Tomasz Weber, który przekazał je następnie Maciejowi Mischke. Na zorganizowanym przez Brzeg i Wrocław VI Ogólnopolskim Spotkaniu działaczy byłego PTT postanowiono zwołać w październiku 1989 Zjazd Delegatów Towarzystwa w Zakopanem i powierzono jego organizację Oddziałowi Krakowskiemu TT.

7 października 1989 roku w zakopiańskiej willi „Oksza” zebrali się delegaci reprezentujący ówczesne 9 Oddziałów (Chrzanów, Kalisz, Kraków, Łódź, Opole, Ostrzeszów, Poznań, Warszawa i Wrocław) i 2 koła (Brzeg i Zielona Góra) Towarzystwa. Zjazd uchwalił zmianę nazwy Towarzystwa na Polskie Towarzystwo Tatrzańskie i przeniesienie siedziby jego władz do Krakowa. Wybrano władze PTT, prezesem został Maciej Mischke.

Pierwszymi działaniami Zarządu Głównego PTT było przeniesienie siedziby PTT z Katowic do Krakowa oraz wystąpienie o przyznanie prawa

do używania tradycyjnej odznaki organizacyjnej PTT z kozicą i napisem „Pol. Tow. Tatrzańskie 1873”. Komitet ds. Młodzieży i Turystyki decyzją z dnia 24 października 1990 roku takie prawo PTT przyznał. Potwierdzone ono zostało decyzją Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 lutego 2008 roku. Zarejestrowano statut PTT nowelizowany na kolejnych zjazdach – po raz ostatni na Nadzwyczajnym Zjeździe PTT w 2005 roku w związku z dostosowaniem statutu do ustawy o organizacjach pożytku publicznego. Status ten uzyskało PTT 9 stycznia 2006 roku.

Od 1989 odbyło się dziesięć kolejnych sprawozdawczo-wyborczych Zjazdów Delegatów (Ludźmierz 1992, Polana Chochołowska 1995, Zakopane 1998, 2001, 2004, 2007, 2010, 2013 i 2016). W 1995 roku nowym prezesem PTT został Krzysztof Kabat (Nowy Targ), a jego następcach kolejno Antoni Leon Dawidowicz (Kraków, 2001-2007), Włodzimierz Janusik (Łódź, 2007-2010), Szymon Baron (Bielsko-Biała, 2010-2013) i Józef Haduch (Chrzanów, 2013-2016). Na X Zjeździe Delegatów PTT prezesem wybrano Wojciecha Szarotę z Nowego Sącza, a na XI Zjeździe w Zakopanem (2019) Jolantę Augustyńską także z nowego Sącza. Na VI Zjeździe PTT ogłoszono w stulecie śmierci rok 2005 Rokiem Walerego Eljasza-Radzikowskiego i w latach 2005-2006 zorganizowano szereg wydarzeń mających na celu przypomnienie tej zasłużonej dla Tatr postaci, w tym ufundowano tablicę pamiątkową w domu, w którym mieszkał i zmarł przy ul. Karmelickiej 23 w Krakowie. Na VII Zjeździe proklamowano rok 2009 Rokiem dr Tytusa Chałubińskiego (120 rocznica śmierci), podczas VIII Zjazdu – rok 2012

Rokiem Ochrony Przyrody w Polsce, a podczas IX Zjazdu – rok 2015 Rokiem Kazimierza Przerwy-Tetmajera.

Kolejne Zjazdy przyznały członkostwo honorowe 30 osobom: pierwszym członkiem honorowym PTT był prof. Ryszard Wiktor Schramm z Poznania (1989), kolejnym papież Jan Paweł II (1992). Od roku 1998 przyznawana jest osobom zasłużonym dla PTT lub dla gór „Złota Odznaka PTT z Kosówką”, dotychczas przyznano ją ok. 100 osobom.

Tradycyjnie co roku odbywają się spotkania ogólnopolskie Oddziałów PTT (zwane były też Dniami Gór PTT) organizowane przez różne Oddziały, będące kontynuacją spotkań byłych ośrodków PTT poczynając od roku 1984.

Od roku 1991 ukazuje się co miesiąc informator PTT „Co słyszeć?”, redagowany przez Szymona Barona, Kingę Buras i Barbarę Morawską-Nowak. Informator umieszczany jest na stronie Towarzystwa: www.ptt.org.pl w formacie PDF. Składem czasopisma zajmuje się Katarzyna Wilusz. W roku 1992 ukazał się tom I rocznika „Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego” nawiązujący treścią i formą do wydawanego przez Towarzystwo Tatrzańskie „Pamiętnika Towarzystwa Tatrzańskiego” (1876-1920). Po śmierci redaktora „Pamiętnika” Adama Liberaka (14.09.2006), od tomu XIV redaktorem

został Stefan Maciejewski. Cały czas współredaktorem rocznika była Barbara Morawska-Nowak, która od kilku tomów pełniła funkcję redaktora naczelnego.

Niezależnie od wydawnictw „centralnych” ukazują się pisma niektórych Oddziałów: „Beskid” (pismo Oddziału PTT Beskid w Nowym Sączu, od 1990), „Zakos” (pismo Oddziału PTT w Łodzi, od 1993), „Biuletyn Informacyjny” (pismo Oddziału PTT w Bielsku-Białej, od 1993), „A co u nas” (pismo Oddziału Karpackiego PTT w Łodzi, od 1999), „Klimek” (pismo Oddziału PTT w Sosnowcu, od 1996) i inne. 18 Oddziałów PTT i istniejące przy nich Koła PTT posiadają swoje strony internetowe. Jest tam więcej informacji o organizowanych przez Oddziały wycieczkach w góry polskie i obce, o prelekcjach lub wystawach. Są na nich również zamieszczane interesujące galerie fotograficzne.

Najmłodszym Oddziałem PTT jest powołany do życia 13.05.2017 roku na posiedzeniu ZG PTT w Krakowie Oddział PTT im. Mieczysława Winiarskiego w Tarnobrzegu. Oddział ten został utworzony na bazie istniejącego od 18 lat tarnobrzeskiego Koła PTT, działającego przy Oddziale PTT „Beskid” w Nowym Sączu.

Barbara Morawska-Nowak,
Szymon Baron

ODDZIAŁ PTT W POZNANIU

W roku 2021 Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego obchodził 100-lecie swojego istnienia (natomiast Uroczystości Jubileuszowe odbędą się 18 listopada 2023 roku).

Jednak już dużo wcześniej w strukturach Towarzystwa Tatrzańskiego działali wspaniali Wielkopolanie. Jednym z nich był **Kazimierz Kantak**, który w latach 1862-86 był posłem z Wielkopolski do sejmu pruskiego, gdzie wytrwale bronił praw narodu polskiego. W latach 1876-86 był delegatem TT na zabór pruski; mianowano go członkiem honorowym, a 1887 TT uczciło pośmiertnie jego pamięć przez nazwanie Niżniej Kościeliskiej Bramy Bramą Kantaka.

Następny **Władysław Zamoyski** – wielki patriota polski i społecznik; ma również olbrzymie zasługi dla kultury i nauki polskiej i w ogóle dla całego narodu polskiego (nie tylko dotyczące Tatr). Cały swój majątek (m.in. dobra kórnickie, zakopiańskie i inne) przekazał na cele społeczne i narodowe w formie fundacji. Uratował lasy tatrzańskie od zupełnego zniszczenia. Doprowadził do zbudowania linii kolejowej z Chabówki do Zakopanego. Brał udział w tzw. „granicznym sporze Morskie Oko”, wygranym przez stronę polską. W latach 1893-1907 działał w zarządzie TT, a 1901r. został członkiem honorowym TT i honorowym obywatelem Zakopanego. Jedną z ulic w Zakopanem nosi jego imię. Oddział Poznański Polskiego

Towarzystwa Tatrzańskiego został założony 1 marca 1921 roku. Walnemu zgromadzeniu przewodniczył wówczas rektor Uniwersytetu Poznańskiego prof. **Heliodor Święcicki**. Prezesem wybrany został dr **Bernard Chrzanowski**. Później przez długie lata prezesem oddziału był dr **Tadeusz Smoluchowski** (chemik), człowiek gór, alpinista narciarz. Od 1936 roku aż do wybuchu II wojny światowej stanowisko prezesa piastował prof. **Antoni Jakubski**. Po II wojnie światowej prezesem oddziału był do roku 1950 roku **Jerzy Młodziejowski**. W 1949 roku Oddział liczył 479 członków.

Oddział Poznański był zawsze kulturalnym skupiskiem dla miłośników gór. To tutaj odbywały się liczne odczyty, wykłady ilustrowane przeżroczami, wystawy, konkursy (w tym muzyczne) i koncerty muzyki góralskiej. Wyróżniał się w tym Jerzy Młodziejowski (geograf, taternik, krajoznawca, skrzypek i altowiolista, kompozytor, dyrygent, krytyk muzyczny, publicysta, prelegent w radiu i telewizji). Organizowano uroczystości poświęcone Spiszowi i Orawie z udziałem ks. F.Machaya i R.Pollaka, wystawy, m.in. ku czci Mieczysława Karłowicza. Oddział miał zawsze zasłużone uznanie w Wielkopolsce i w pewien sposób wiązano go ze znakomitymi postaciami jak:

Kazimierz Kantak, Wincenty Arnes, Stefan Cegielski i inni. Konsekwentnie bronił zagrożonej przyrody Tatr i walczył z polityką inwestycyjną ówczesnego

Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji.

Z grona działaczy Oddziału w okresie międzywojennym należy wymienić: prof. Stanisława Dedio, inż. Zygmunta Hetpera, dr. Florę Bocheńską, dr. Jerzego Młodziejewskiego, prof. Adama Wodiczkę (organizatora pierwszej na świecie Katedry Ochrony Przyrody i Ekologii; autora ponad 250 art. i prac naukowych z dziedziny botaniki i ochrony przyrody; twórcę fizjotaktyki, upamiętnionego pośmiertnie w nazwie nowego gatunku grzyba: *Protomyces Wodiczkoii*), Jana Kuglina, Ks. Stanisława Janickiego, Mariana Wieczorka, Henryka Gąsiorowskiego.

Oddział pomagał przy budowie schroniska pod Doboszanką, także przy urządzeniu świetlicy w Roztoce dla uczczenia pamięci Tadeusza Smoluchowskiego (studia na Uniwersytecie w Wiedniu i na Politechnice w Zurychu, doktorat w Wiedniu, w latach 1890-1894 czołowy alpinista, taternik, jeden z pionierów narciarstwa w Polsce, uczestnik wielu pierwszych wejść zimowych na nartach w Karpatach, założyciel Wolanieckiego Klubu narciarsko-tenisowego w Boryslawiu, w 1918 przeniósł się do Poznania, gdzie w 1921 założył Oddział Poznański PTT i został jego prezesem aż do swej śmierci w 1934, natomiast w latach 1923-1934 był też członkiem ZG PTT, pisał na tematy: alpinistyczne, narciarskie, wspinaczkowe, skałkowe, tatrzańskie) oraz wspierał finansowo Klub Wysokogórski PTT i jego wyprawy alpinistyczne. W ramach Oddziału działała silna Sekcja Narciarska PTT, licząca 302 członków. Sekcja ta organizowała kursy narciarskie i grupowe wyjazdy na wzniesienia Wielkopolski

i w góry. Istniało też Koło Akademickie oraz delegatury w Bydgoszczy i w Grudziądzu. W 1950 roku rozwiązano Polskie Towarzystwo Tatrzańskie. Oddział podjął kroki zmierzające do restaurowania Towarzystwa w dniu 5 czerwca 1981 r. poprzez udział Z. Zwolińskiego w zebraniu warszawskiej grupy inicjatywnej.

W dniu 17 października 1981 roku zostało zwołane zebranie organizacyjne Delegatury PTT w Poznaniu. Ukonstytuowano Tymczasowy Zarząd Delegatury w składzie: Jerzy Preisler – przewodniczący, Andrzej Kostrzewski – zastępca przewodniczącego, Ryszard K. Borówka – sekretarz, Lech Rugała – skarbnik, Tadeusz Henke, Aleksander Wojciechowski i Zbigniew Zwoliński – członkowie. W dniu 28 listopada 1981 roku podczas kolejnego zebrania Ogólnego Delegatury podjęta została uchwała o reaktywowaniu Oddziału Poznańskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Zebrani postanowili nadać tytuł Honorowego Prezesa Oddziału Jerzemu Młodziejowskiemu a jednocześnie przekształcić Tymczasowy Zarząd Delegatury w Zarząd Oddziału bez zmian składu osobowego.

W dniach 12-13 grudnia 1981 roku Jerzy Preisler wziął udział w wyjazdowym posiedzeniu Tymczasowego Zarządu PTT na Polanie Choczołowskiej. Wprowadzenie stanu wojennego zniweczyło nadzieję na odbudowę Oddziału. Zaplanowane na 18 grudnia 1981 roku zebranie ogólne oddziału nie odbyło się, a zebrany w tym dniu uszczuplony Zarząd zawiesił działalność Oddziału. W chwili zawieszenia Oddział liczył 190 członków.

Decyzja z 18 grudnia 1981 roku zaważyła na dalszej postawie Zarządu Oddziału.

Postanowiono przetrwać. Po decyzji Tymczasowego zarządu PTT z lutego 1984 r. o rozwiązaniu PTT, ZO PTT w Poznaniu przekazał posiadane fundusze Oddziału jako darowiznę na konto Muzeum Tatrzańskiego im. dr Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem kontynuatora idei PTT.

Przerwa w działalności trwała do 1989 roku, który był, jak w wielu dziedzinach, także przełomowym dla PTT. Dnia 6 marca 1989 roku odbyło się zebranie byłego Zarządu Oddziału PTT w Poznaniu, na którym podjęto decyzję o wszczęciu procedury mającej na celu reaktywowanie Oddziału.

10 maja 1989 roku odbyło się Walne Zebranie Oddziału. Po wykładzie prof. R. W. Schramma nt. "Polskie Towarzystwo Tatrzańskie – refleksje i uwagi" oraz dyskusji programowej wybrano Zarząd Oddziału. Prezesem został Juliusz Jerzy Preisler, wiceprezesem Andrzej Kostrzewski, sekretarzem Grzegorz Rachlewicz, skarbnikiem Ryszard Borówka, a członkami Zarządu: Witold Młodziejowski, Jerzy Szyło, Zbigniew Zwoliński, Barbara Falkiewicz. Wybrano także Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński. W 1989 roku do Zarządu dokooptowano Halinę Filarowską i powierzono jej funkcję skarbnika. Z końcem roku 1989 Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego liczył 185 członków.

Rozpoczęła się normalna statutowa działalność Oddziału. Przez te wszystkie lata aż do 19 sierpnia 1998 r. (kiedy to pozostał pośród gór) pracą Zarządu Oddziału kierował Jerzy Preisler. Dzięki jego wielkiemu zaangażowaniu, Oddział Poznański znalazł się w czołówce

oddziałów PTT.

Dr Jerzy Preisler był wielkim miłośnikiem przyrody, człowiekiem legendą, mistrzem, nauczycielem, uwielbianym przez studentów Profesorem UAM, kierownikiem Pracowni Organizacji Turystyki WNS, przewodnikiem górskim, taternikiem, trenerem wielu dyscyplin sportu, przyjacielem młodzieży i nas wszystkich, a także człowiekiem, który potrafił "przenosić góry".

Skład Zarządu Oddziału był wielokrotnie zmieniany. Oprócz wyżej wymienionych osób w Zarządzie zasiadali: prof. Andrzej Kostrzewski (kilka kadencji), prof. Zbigniew Zwoliński (kilka kadencji), prof. Grzegorz Rachlewicz (kilka kadencji), Halina Filarowska (kilka kadencji), Aleksander Matyja, Aleksandra Górka, Halina Snuszk, Leszek Cudera, Leszek Lesiczka (kilka kadencji), Leszek Czamyszewicz, Helena Wika, Romuald Grabiak, Michał Preisler, Jarogniew Mikołajczak (kilka kadencji), Kazimierz Skoczyk (kilka kadencji), Natalia Feliczak (kilka kadencji), Lech Rugała (kilka kadencji), Stanisław Krajna-Siwek (kilka kadencji), Jerzy Bogdanowski (kilka kadencji), Katarzyna Błachowicz, Witold Kordylewski, Leokadia Piosik-Gołębiewska (kilka kadencji), Paweł Szafran (kilka kadencji), Zbigniew Hornik, Antoni Lech Woźny, Jerzy Naskręt (kilka kadencji), Dariusz Tomaszewicz, Magdalena Orczyńska, Karolina Słoma. Jerzy Preisler był od I Zjazdu Delegatów PTT członkiem Prezydium Zarządu Głównego. Leszek Lesiczka, Jarogniew Mikołajczak i Kazimierz Skoczyk byli członkami Zarządu Głównego. W skład Oddziału wchodziły osoby związane

z Uniwersytetem im. A. Mickiewicza – pracownicy i studenci, członkowie Akademickiego Klubu Górskiego „Ornak”, Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, którzy działali w klubie „Hymy” (który już nie istnieje), z Klubu „Limba”, z Klubu „Grań”, z PTTK, grono pedagogiczne, absolwenci i uczniowie VI Liceum Ogólnokształcącego im. I. J. Paderewskiego zrzeszeni w Klubie Turystycznym „Dziabadło” (który już nie istnieje) oraz członkowie jednej rodziny z Klubu Rodziny „Gindów” w Złotowie (który już nie istnieje) oraz uczniowie działający w Klubie Młodzieżowym przy S.P. w Ostrowie Wlkp. (który już nie istnieje). Wszystkie wymienione grupy współpracowały, lub współpracują ze sobą przy organizacji imprez własnych, ogólnooddziałowych jak i o zasięgu regionalnym czy krajowym.

Oddział w swym składzie posiada trzech Honorowych Członków Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego: prof. Ryszarda Wiktora Schramma, dra Juliusza Jerzego Preislera, Stanisława „Siwka” Krajnę. Ma on też 39 przewodników górskich, w tym dwóch honorowych. Do ważniejszych przedsięwzięć, które Zarząd Oddziału zrealizował do 1999 r, propagując idee tatrzańskie w skali Polski należą:

- zorganizowanie uroczystych obchodów 75-rocznicy powstania Oddziału Poznańskiego Towarzystwa Tatrzańskiego,
 - uchwalenie na wniosek Oddziału, przez Radę Miejską Poznania zmiany nazwy części ulicy Słowiańskiej na ulicę Władysława Zamoyskiego, a ponadto:
 - udział w akcji zbierania pieniędzy na zakup nowego śmigłowca dla TOPR-u,
 - zbieranie pieniędzy na remont schroniska na Ornaku,
 - akcja protestacyjna w sprawie zamknięcia bieszczadzkiej ciuchci,
 - udział w obchodach 40-lecia TPN (J. Preisler otrzymał medal pamiątkowy),
 - udział w akcji „pomoc dla powodzian”,
 - przeprowadzenie wraz z Oddziałem PTT w Ostrzeszowie badań etnograficznych mieszkańców przysiółka Młoda Hora, na terenie którego znajduje się schronisko PTT i wydanie foldera,
 - przeprowadzenie pod kierunkiem J. Preislera inwentaryzacji stanu szlaków turystycznych w Tatrach,
 - przeprowadzenie pod kierunkiem J. Preislera badań socjologicznych na terenie TPN, zorganizowanie posiedzenia Zarządu Głównego w Obrzycku.
 - odsłonięcie tablicy pamiątkowej Aleksandra Ostrowicza w Kłodzku i nad grobem Łądku Zdroju (zasługa dr. Z. Szymankiewicza i L. Rugały)
- W ramach Oddziału działały następujące sekcje:
- narciarska pod kierownictwem Jerzego Preislera i Andrzeja Wróza,
 - przewodnicka pod kierownictwem

- odnowienie tablicy Kazimierza Kantaka w Dolinie Kościeliskiej,

- odsłonięcie głazu-pomnika poświęconego hrabiemu Władysławowi Zamoyskiemu na Osowej Górze k/Mosiny,

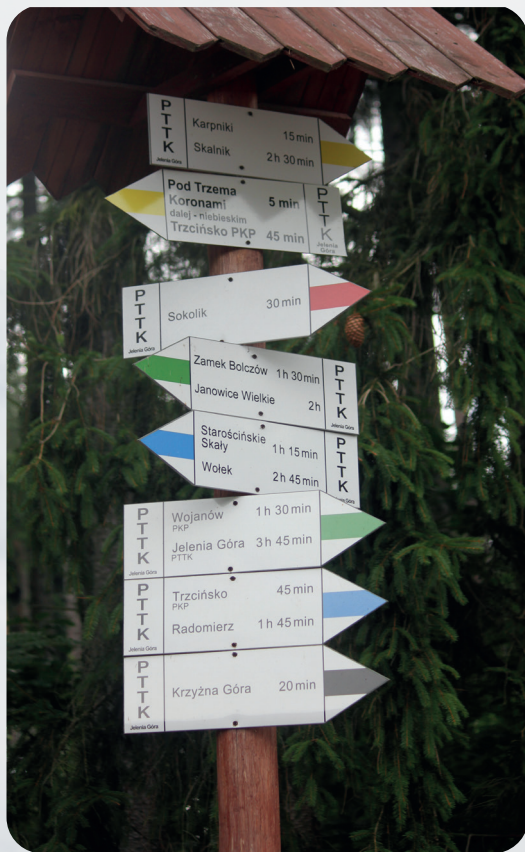
- odsłonięcie głazu taterników na Cmentarzu Zasłużonych w Poznaniu, poświęconego „Wielkopolanom, którzy nie wrócili z gór”,

Michała Preislera,

- górską pod kierownictwem Leszka Lesiczki,
- naukową pod kierownictwem Grzegorza Rachlewicza.

Oprócz sekcji narciarskiej wszystkie pozostałe funkcjonują, działają.

Działalność wydawnicza to wydawanie od 1992 roku pisma oddziałowego „Świstaka”, a także wydanie pierwszego zeszytu poświęconego ludziom z rejonu Wielkopolski, którzy nie wrócili z gór. Zajmowali się tym: Jerzy Preisler i Leszek Lesiczka.

W działalności turystycznej główny wysiłek skierowany został na pracę z młodzieżą. Zorganizowano obozy narciarskie dla młodzieży szkolnej w Bukowinie Tatrzańskiej, Białce, na Hali Krupowej i w Szczawnicy. Organizowano rajdy piesze, rowerowe i kajakowe.

Zorganizowano wystawy fotograficzne i spotkania z piosenką turystyczną na Wydziale Skandynawskim UAM, w Instytucie Austriackim, w galerii p.f. w Zamku, w galerii „Fotoplastikon”.

Zarząd Oddziału PTTK w Poznaniu wręczył medal „Świstaka” wojewodzie poznańskiemu dr. Włodzimierzowi Łęckiemu za bardzo dobrą współpracę z PTTK na polu turystycznym.

Na co dzień Oddział ściśle współpracuje z UAM-em, Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim, Urzędem Miejskim, Dyрекcją Parków Krajobrazowych, Biblioteką Ekologiczną, Oddziałami PTTK (szczególnie Oddziałem Lubońskim), Związkiem Podhalan, Tatrzańskim Parkiem Narodowym, Wielkopolskim Parkiem Narodowym, Klubem Wysokogórskim, Klubem Górskim „Limba”, Klubem Górskim „Grań”, WZAP-em, Muzeum w Szreniawie.

Codziennność Oddziału to nie tylko spektakularne akcje, ale to, co członkowie lubią najbardziej, czyli włączkę górską. Dlatego poszczególne kluby organizowały wycieczki i obozy w Tatrach, Karkonoszach, Górach Stołowych, Rudawach Janowickich, Kotlinie Kłodzkiej, Pieninach, Beskidach, Bieszczadach, a także w Czarnohorze, na Kaukazie, Alpach, Dolomitach i w Tatrach

Słowackich. Nie zapominaliśmy też o naszym regionie. Organizowane były wycieczki do Wielkopolskiego Parku Narodowego i Puszczy Zielonki.

Prof. Andrzej Kostrzewski przeprowadzał obozy naukowe dla studentów geografii w Tatrach, Zbigniew Zwoliński przeprowadzał obozy naukowe dla studentów geografii w Karpatach (różne pasma gór). Leszek Lesiczka prowadził obozy wędrownie dla młodzieży po górach (Tatry, Beskidy, Karkonosze). Leszek Czamyszewicz wyjeżdżał z Klubem „Hymy” w Bieszczady, Tatry i Karkonosze. Michał Preisler organizował obozy letnie i zimowe w Karkonoszach i Beskidach. Grzegorz Rachlewicz przeprowadzał obozy naukowe dla studentów geografii w Tatrach i Karkonoszach i od 20 lat jest kierownikiem badań naukowych na Spitsbergenie. Witold Rynarzewski oprowadzał bractwo studencką po Sudetach (różne pasma gór). Lech Rugała prowadził grupy seniorów w Sudetach.

Co miesiąc odbywały się spotkania oddziałowe połączone z występami różnych grup muzycznych. Byli zapraszani podróżnicy, alpiniści, artyści, fotograficy i inne ciekawe Osoby. Odbywały się prelekcje, odczyty, wykłady, wystawy, konkursy. Prezentowano diaporamy i zdjęcia z różnych zakątków świata. Spotykano się także „przy piosence”.

Były organizowane rajdy: im. Augusta Cieszkowskiego i Władysława Zamoyskiego, a także dla upamiętnienia Jerzego Preislera. Spotykaliśmy się na koncertach w drewnianym zabytkowym kościółku w Kicinie. Członkowie Oddziału podczas pielgrzymki do Rzymu przekazali Ojcu Świętemu medal „Świstaka” i otrzymali błogosławieństwo Jana Pawła II dla całego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

16 grudnia, zgodnie z kilkuletnią tradycją – obchodzony jest w Oddziale **“Dzień Tatarnika”**. Po mszy św. odprawianej w kościele św. Wojciecha udajemy się na Cmentarz Zasłużonych aby złożyć kwiaty pod Głazem Tatarników. Uroczystość kończy się wspólnym opłatkiem ludzi gór.

Siedzibą Zarządu naszego Oddziału dawniej był UAM (Instytut Badań Czwartorzędu) przy ul. Fredry 10. **Obecnie Siedzibą Zarządu naszego Oddziału jest Instytut Filologii Polskiej, UAM Collegium Maius, ul. Fredry 10, 61-701 Poznań.**

Bardzo cieszymy się z nowej grupy (starych przyjaciół) z Ostrzeszowa. Mamy więc Koło im. Józefa „Bacy” Michlika w Ostrzeszowie przy Oddziale Poznańskim PTT. Prezesem w Ostrzeszowie jest Ewa Idczak.

Leszek Lesiczka

SPRAWOZDANIE ODDZIAŁU POZNAŃSKIEGO PTT

W roku 2022, podobnie jak w poprzednim roku cała działalność Oddziału Poznańskiego PTT była związana i nastawiona na imprezy, które na stałe wpisały się w nasz kalendarz. Przybyło też rajdów, wypraw turystycznych, plenerów fotograficznych, cyklicznych wystaw malarsko-fotograficznych, obchodzonych uroczystości patriotyczno-historycznych, wyjazdów w góry (w małych grupach) i spotkań na szlakach Wielkopolski.

Tradycyjnie 1 stycznia 2022 i również 2023 roku o godz. 12.00 spotkaliśmy się (turyści całego świata) na Dziewiczej Górze. Śpiewaliśmy kolędy i pieśni góralskie, biesiadne, turystyczne, a grali: Maciej Rosa na gitarze (w 2022 r.), Paweł Szafran na waltorni (2022 i 2023 r) i Mateusz Szafran na trąbce (2022 i 2023 r). Trzykrotnie odtanńczyliśmy poloneza wokół dostrzegalni (wieży widokowej), złożyliśmy sobie setki życzeń przy szampanach i innych trunkach, a później wyruszyliśmy na Szlak im. Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego do Krzyża Papieskiego. Tutaj modlitwa do Św. Jana Pawła II, odśpiewanie Barki i powrót Szlakiem Niepodległości do Kicina. Wiele turystów powracało na parking pod Dziewiczą Górą, do Czerwonaka, do Koziegłówek i samochodami do Poznania, Kostrzyna, Lubonia, Śremu.

9 stycznia niektórzy członkowie PTT wystąpili w Misterium Wcielenia w reżyserii autora (piękny scenariusz, wspaniali muzycy, wybitni piosenkarze i cudowni aktorzy).

Spotykaliśmy się w Puszczy Zielonce, w Wielkopolskim Parku Narodowym, Parku Narodowym „Ujście Warty” i Drawieńskim Parku Narodowym. Wyruszaaliśmy do Parku Krajobrazowego Promno, do Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, do Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy, do Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, do Lednickiego Parku Krajobrazowego, do Parku Krajobrazowego im. gen. Dezyderego Chłapowskiego i do Sierakowskiego Parku Krajobrazowego.

W Collegium Maius UAM (w tym roku) nie mieliśmy prelekcji, natomiast wykłady, wystawy, gra (muzyka) i śpiew odbywały się w Kicinie (przeważnie w Domu Św. Józefa, w Szkole im. Augusta Cieszkowskiego, u geografów na UAM-ie, u dziekana prof. Grzeška i w domu u prezesa). Często w małych grupach udawaliśmy się do rezerwatów przyrody (takich jak: „Jezioro Czarne”, „Jezioro Pławno”, „Klasztorne Modrzewie” koło Dąbrówki Kościelnej, „Las Mieszany w Nadleśnictwie Łopuchówko”, „Żywiec Dziewięciolistny”) znajdujących się w Parku Krajobrazowym „Puszcza Zielonka”, a także do rezerwatów: „Jezioro Dębiniec”, „Jezioro Dążynek” i „Las Liściasty w Promnie” znajdujących się w Parku Krajobrazowym „Promno”. 29 stycznia 2021r. ostatni raz spotkaliśmy się na śpiewie i graniu (mandolina i gitara) w Poznaniu u Mistrza Bogdana Marcinkowskiego w 97 rocznicę Jego urodzin (niestety już 98 rocznicy nie było). Natomiast dla uczczenia Mistrza Mandoliny 28 stycznia 2022 r.

graliśmy i śpiewaliśmy w Kicinie.

Penetrowaliśmy szlaki turystyczne przebiegające w pobliżu naszych okolic. Między innymi takie jak:

Dziewicza Góra-Okoniec,
Owińska-Ludwikowo-Tuczno,
Tuczno-Zielonka,
Zielonka-Głęboczek-Sława
Wlkp., Promno-Tuczno,
Okoniec-Głęboczek-Łopuchowo,
Murowana Goślina-Okoniec,
Pobiedziska-Promno,
Zielonka-Jezioro Leśne,
Tuczno- Kamińsko-Okoniec-
Tuczno, i inne.

Wspaniałym wydarzeniem była wyprawa **Szlakiem Kościołów Drewnianych** (podzielona na trzy odcinki) w 2021 r. i 2022 r. **12 kościołów na obrzeżach Puszczy Zielonki** poznawaliśmy korzystając z transportu samochodowego. Do takich miejsc jak: Wierzenica, Annowo, Tuczno, Zielonka, Odrzykożuch, Promno, Owińska, Kamińsko, Głęboczek, Wierzonka i Owińska wyruszaliśmy na plenery fotograficzne.

Natomiast, żeby doznać większej adrenaliny podobnie jak w roku 2021 spotykaliśmy się na ściankach wspinaczkowych w Kinopolis, na Główniej, a w także w parkach linowych w Kobylnicy i nad Maltą w Poznaniu (Pyrlandia).

Prawie przez cały rok (właściwie już od 2018r.), raz w tygodniu spotykaliśmy się w Puszczy Zielonce i wędrowaliśmy Szlakiem Niepodległości.

Odbyło się **dziewięć wystaw fotograficznych i malarskich** na które zapraszał członek PTT Antoni Rut (prezes WZAP-u), a słowo

pisane i mówione na tych wystawach było „prezentowane” przez prezesa OP PTT. Wystawy miały miejsce w Domach Kultury, w Galerii Skalar, w Domu Pracy Twórczej, w Galerii Polan Sto na terenie Poznania, a także w Kicinie, w Szreniawie i w takich miastach jak: Piła, Czarnków, Śrem, Leszno, Sieraków, Gniezno. Indywidualna wystawa prac autora (po raz kolejny) odbyła się w Domu Św. Józefa w Kicinie i w Czerwonaku. Autor brał udział także w wystawach grupowych (wspomnianych powyżej).

W niedzielę po 8 września, udajemy się co roku na rajd – pielgrzymkę do Dąbrówki Kościelnej. W 2021 r. Pielgrzymka wypadła 19 września i wzięło w niej udział 82 osoby, a 11 września 2022 r wzięło udział 78 osób (Mszę Św. Odprawiał i głosił kazanie nasz przyjaciel ks. dr Wojciech Rzeszowski). Latem wyjeżdżamy w Karpaty (Tatry, Beskidy, Pieniny, Bieszczady), a jesienią (i późnym latem) w Sudety (Karkonosze, G. Sowie, G. Stołowe, Masyw Śnieżnika, Rudawy Janowickie).

Zawsze (czyli co roku) w ostatnią sobotę lipca o godz. 15.00 (a od 2022 r. o godz. 12.00) u Królowej Tatr, na Wiktorówkach mamy Mszę Św. (za wszystkich członków PTT, ich rodziny, przyjaciół – za wszystkich ludzi gór, za Górali). Spotykamy się na Rusinowej Polanie (mamy ze sobą instrumenty muzyczne) i następnie wspólnie udajemy się do Sanktuarium. Zdarza się także tak, że niektórzy idą do Zakopanego, z Toporowej Cyrhli na Rówień Waksmundzką i dalej przez Gęsią Szyję do Rusinowej i do Matki Boskiej Jaworzyńskiej; inni z Kuźnic przez

Nosalową Przełęcz, Olczyską Polanę, koło Wielkiego Kopieńca i zmieniając szlak do Polanicy Waksmundzkiej, przez Gęsią Szyję na Wiktorówki; jeszcze inni Drogą Balzera do Zazadni i Doliną Filipka, Złotym Potokiem do kaplicy; a także z Palenicy Białczańskiej lub od Wierchu Poroniec Siedlarską Drogą do Rusinowej Polany.

W 2020 roku mieliśmy ze sobą dwóch księży z Kicina i Mszę Św. u Królowej Tatr sprawowali nasi księża, a także Dominikanie. Natomiast w 2021 r, Mszę Św. Odprawiali Dominikanie, a grali: Paweł Szafran na waltorni, Jarogniew Mikołajczak na gitarze i Maciej Rosa na gitarze.

W 2022r. sytuacja się powtórzyła i Mszę Św. odprawiali Dominikanie, a grali Paweł Szafran, Jarogniew Mikołajczak i Mateusz Szafran.

W ramach parodniowej wyprawy w Tatry mieliśmy spotkania z dyrektorami Tatrzańskiego Parku (w budynku dyrekcji: prelekcja, rozmowy, śpiew z gitarą) i również „koncertowaliśmy” przy schronisku na Hali Kondratowej. Maciej Rosa (w 2021 r.) także grał na akordeonie wraz z Góralami w Pieninach (Sromowce Niżne) i zorganizował prawie dwutygodniową „eskapadę” po Jurze Krakowsko-Częstochowskiej z pięknym, niezapomnianym pobytem w Żarkach. Jarogniew Mikołajczak wraz z Pawłem Szafranem w 2022 r. poprowadzili grupę PTT po Tatrach Słowackich (na Sławkowski Szczyt – w ramach zdobywania Korony Tatr).

L.Lesiczka w 2022 r. trzy razy wyjeżdżał z młodzieżą w góry (we wrześniu prowadził grupę w Rudawach Janowickich, a w czerwcu dwa razy w Masywie Śnieżnika), a 22 kwietnia 2022 r.

organizował i prowadził Rajd im. Augusta Cieszkowskiego dla ok 250 osób (6 tras i 6 wykładów Leszka L. w Wierzenicy). Z małą grupą miał prezes OP PTT wypad w Góry Sowie, G. Stołowe i w Karkonosze.

We wrześniu i październiku (także tradycyjnie) wędrowaliśmy po Wielkopolskim Parku Narodowym. Miejsmem spotkań była Osowa Góra przy Głazie Zamoyskiego. Rajdy przebiegały różnymi szlakami pomiędzy Mosiną, Słupskiem a Szreniawą. Śpiewaliśmy przy gitarze w Szwedzkich Górach, w pobliżu Wyspy Zamkowej (Jeziro Góreckie), przy Studni Napoleona, nad Jeziorem Witobelskim i nad Jeziorem Kociołek.

Prosto z Afryki, na **Święto Gór na Nizinach** w 2021 r., które tradycyjnie odbywało się w październiku przyleciał nasz członek PTT podróżnik Jurek Kostrzewa. Po rajdzie w Puszczy Zielonce, po poczęstunku i wyśmienitym żurku (przygotowanym przez Romka i Wojtka) wysłuchaliśmy i obejrzelśmy prelekcję przygotowaną przez Jurka. Tematem wystąpienia była Nowa Gwinea i ukazanie ludności, która mieszka pośród drzew (domy na drzewach). Na zakończenie (a właściwie od samego początku śpiewaliśmy, a na gitarze grał Jarogniew Mikołajczak i Lech Rugała. W 2022 roku prelekcję przeprowadziła prof. dr hab. M. Mazurek (kol. towarzyszył dziekan prof. dr hab. G. Rachlewicz) i impreza przebiegała według podobnego schematu- planu, już tradycyjnego. Wymowne jednak i zarazem bardzo piękne, radosne i bardzo ważne dla nas było to, że przyjechały Koleżanki z Ostrzeszowa: prezes Ewa Idczak i skarbnik Mirka Rzepecka i brały udział w „całej” Imprezie. Naprawdę: radość ogromna!!

Niezapomnianym rajdem było przemierzanie w urokliwym terenie, ścieżkami wokół jezior na obrzeżach Puszczy Zielonki. Specjalnie na tę wyprawę przyleciała turystka z Turcji (Mesude). Tak było w 2021 roku i to samo powtórzyło się w 2022.

16 grudnia 2021 r. obchodziliśmy Dzień Tatarnika (Msza Św., spotkanie przy Skalce-Głazie Tatarników, modlitwa, śpiew, turystyczny poczęstunek na „powietrzu”). W kościele, przy Skalce i w terenie grał na waltorni Paweł Szafran. W 2022 r., 16 grudnia (od 1994r. dzieje się tak co roku) uroczystości przebiegały według ustalonego programu (Msza Św., przemowa, pieśń, zapalenie zniczy, waltornia i następnie w sali: łamanie opłatkiem, poczęstunek, śpiew, gitara – J. Mikołajczak, poezja – M. M. Pocgaj, opowieści – prezes). Uroczyste obchodziliśmy Święto Niepodległości (11 listopada), Święto Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego (27 grudnia) i Nawiedzenie Matki Najświętszej w Ikonie Częstochowskiej parafii Św. Józefa (26 i 27 grudnia) w Kicinie, a następnie w Wierzenicy (tak było 2021r.). Rok po tym wydarzeniu, 28 XII 2022r. udaliśmy się na Mszę Św. do Wierzenicy.

Odbyło się 11 rajdów rowerowych po Puszczy Zielonce i pobliskich okolicach, a także **2 spływy kajakowe** w Puszczy Nadnoteckiej. Oprócz wypraw w góry, pieszych rajdów, które cyklicznie odbywały się w różnych miejscach, mieliśmy cotygodniowe wędrowki po Puszczy. 4 razy odbyły się biegi na orientację i 8 razy plenery fotograficzne.

Odbyło się 11 rajdów rowerowych po Puszczy Zielonce i pobliskich okolicach, a także **2 spływy kajakowe** w Puszczy Nadnoteckiej. Oprócz wypraw w góry, pieszych rajdów, które cyklicznie odbywały się w różnych miejscach, mieliśmy cotygodniowe wędrowki po Puszczy. 4 razy odbyły się biegi na orientację i 8 razy plenery fotograficzne.

W 2022 roku zapoczątkowaliśmy uroczyste obchodzenie 100-tnej rocznicy powstania Oddziału Poznańskiego PTT. Wstępnie

naszą 100-tkę, rozpoczęliśmy świętować na Święcie Gór na Nizinach, w Dniu Tatarnika, w Szwedzkich Górach, na spotkaniu z wszystkimi turystami „z całego świata” na Dziewiczej Górze, na rajdach, koncertach, plenerach, wystawach artystycznych (fotografia, malarstwo, rzeźba) i Misteriach Wcielenia (styczeń) i Misteriach Męki Pańskiej (kwiecień)... Od początku 2022 roku pracujemy nad „godnymi” obchodami 100-ty Oddziału Poznańskiego PTT i nad 150-leciem PTT.

Pierwszemu (1 III 1921 r.) Walnemu Zebraniu Oddziału Poznańskiego PTT na Uniwersytecie Poznańskim przewodniczył rektor prof. Heliodor Święcicki.

Kolejno prezesami Oddziału byli: Bernard Chrzanowski, Tadeusz Smoluchowski, Antoni Jakubski, Jerzy Młodziejowski, Jerzy Preisler. Po śmierci Jerzego Preislera w 1998r. prezesem został wybrany Leszek Lesiczka (i nadal tą zaszczytną funkcję piastuje).

W tym czasie (od 1999r) udało się zrealizować:

»wybudowanie „Szlaku Niepodległości” (14 krzyży w Puszczy).

»zainstalowanie „Krzyża Papieskiego” z tablicą na pięknej morenie w pobliżu Dziewiczej Góry,

»wkomponowanie (w Puszczy) Szlaku im. PTT (zaznaczony na mapie),

»„wybudowanie „Drogi Różańcowej” (20 kapliczek na trasie Kicin – Wierzenica, Wierzenica – Kicin, odległość 3,3 km),

»zainstalowanie tzw. „Krzyża Chałubińskiego” na Skalce,

»utworzenie Ścieżki im. Augusta Cieszkowskiego (umieszczona

w przewodniku turystycznym) na trasie Kicin, Wierzenica, Mechowo (ok. 11 km),

»zainstalowanie głazu z tablicą z okazji

700-lecia Kicina i 1050 – rocznicy Chrztu Polski,

»od 1999 r, oprócz okresu pandemii, przeprowadzanie Misterium Męki Pańskiej (bogaty scenariusz, instalowanie, budowanie: Wieczernika, Betanii, Sanhedrynu, Pałacu Piłata, miejsca biczowania, Ogrójca, miejsca spotkania z Faryzeuszami, z Judaszem, Drogi Krzyżowej, Golgoty z 3 krzyżami, Jerozolimy)- występujących ok. 100 osób, a gromadzących się ok. 3,5 tys. osób,

»przeprowadzenie Misterium Wcielenia – ok. 40 osób występujących, widzów ok. 400 osób,

»przeprowadzenie Misterium Męki Pańskiej – ok. 100 osób występujących, widzów ok. 2 tys.,

»w 1999 r. odbyły się 4 Mistaria: Misterium Wcielenia, Życia i Nauczania Chrystusa, Męki Pańskiej, Misterium Zmartwychwstania (wszystko udokumentowane w albumie, który był przez grupę osób występujących przekazany Ojcu Św. w Watykanie),

»przeprowadzanie (co roku) stałych imprez jak:

» Święto Gór na Nizinach

» Dzień Tatarnika

» Rajdy dla uczczenia wybitnych postaci (Wł. Zamoyskiego, A. Cieszkowskiego, Z. Krasińskiego)

»Biegi na orientację

» Wystawy i plenery fotograficzne

»Spotkania w Tatrach (Msza Św.,

prelekcja, koncert) – ostatnia sobota lipca

»Święto Niepodległości

»Dzień Siwka (przewodników, artystów, starszych członków)

»Prowadzenie obozów wędrownych w Tatrach, Karkonoszach, Masywie Śnieżnika i Rudawach Janowickich

»Prowadzenie Festynów w Kicinie i Wierzenicy

»Akcja Św. Mikołaj

»Rajd – pielgrzymka do Dąbrówki Kościelnej

»Redakcja Wieści Kicińskich, Zeszytów Fotograficznych („Foto”-Zeszytów, Zeszytów Historycznych)

»Zawody wspinaczkowe (prze kilka lat w I LO Marcinek)

»Wypadki do Parku Linowego w Kobylnicy

»Spotkania z poezją i muzyką

»Uroczystości z okazji 80-lecia, 90-lecia OP/PTT

»Uroczystości z okazji 130-lecia 140-lecia i 145-lecia PTT

»2 kwietnia (każdego roku) o godz. 20.00 wyruszamy do Krzyża Papieskiego (nocne wędrowanie po Puszczy Zielonce)

»Wędrowanie Szlakiem Niepodległości (co tydzień)

»Wędrowanie (pielgrzymowanie) Drogą Różańcową (dwa razy w tygodniu).

Leszek Lesiczka

Władze Oddziału Poznańskiego PTT

Prezes: Lesiczka Leszek

Wiceprezes: Rachlewicz Grzegorz

Członkowie Zarządu:

1. Sekretarz: Feliczak Natalia
2. Skarbnik: Skoczyk Kazimierz
3. Hornik Zbigniew
4. Mikołajczak Jarogniew
5. Naskręt Jerzy
6. Rugała Lech
7. Szafran Paweł

Zarząd Koła PTT im. Józefa „Bacy”
Michlika w Ostrzeszowie
przy Oddziale Poznańskim PTT

Prezes: Idczak Ewa

Sekretarz: Sabatowska Katarzyna

Skarbnik: Rzepecka Mirosława

Komisja Rewizyjna:

1. Przewodniczący: Nowak Roman
2. Błaszczak Maria
3. Sobański Wojciech

Sąd Koleżeński

1. Przewodniczący: Błaszczak Jan
2. Kulinowski Henryk
3. Orczyńska Magdalena

Tylko tutaj
mogę dotknąć tego,
co niezniszczalne
i z serca bijącym dzwonem
wstąpić w ciszę

Tylko tutaj
mogę odnaleźć
pierwotną samotność
i nauczyć się tego,
co najprostsze

Wiem, że kiedyś znów
wyrwiecie mnie z objęć
kaszlącego miasta
i powitajcie na progu
świętą wodą strumieni
oraz ciszą, w której słyszać będzie
waszą harmonię

Już teraz dziękuję Wam
za pełen skopek mlecznego świtu,
pajdy polan, suto okraszone
krokusowym miodem
i za słońca oscypek,
nad dachami
wschodzących smreków

Wczytaj się
w otwartą księgę gór,
zaufaj skałom
w wysokich progach
zmęczenia.
One zabiorą
cały swój lęk
i napełnią cię
mądrością milczenia...

Góry
Wpisane w bezmiar
kaplice napowietrzne,
w których trzeba przyklęknąć,
by wody nabrać w dłoń,
bądźcie mi przychylne
gdy wyruszę na szlak,
by odnaleźć w sobie człowieka.

/Maria Magdalena Pocgaj/

Jubileuszowa wystawa poniższych artystów:

Ewa J. Partyka-Wróblewska

Ukończone studia wyższe pedagogiczne UMK w Toruniu oraz studia podyplomowe w oznaniu: bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, etyka, filozofia, plastyka, muzyka, wiedza o kulturze. Członek i sekretarz Wielkopolskiego Związku Artystów Plastyków oraz jedna z trzech założycielek szamotulskiej twórczej Jakkolwiek. O sobie: Sztuka jest moim ogrodem, a miłość do niej moim domem. Nie mam już domu innego, mieszkam w bloku i ogarnia mnie przeogromna tęsknota za otwartym oknem na podwórko, za wodą w studni, trawą skoszoną, za drogą wydeptaną do rzeki,

za praniem na sznurku, za ślizgawką w ostre zimy, za chrabąszczami w maju, za jesiennym, świeżym, czystym powietrzem, za uśmiechem, który dawno zmył deszcz. Co teraz robię? Wydaje się, że nic sensownego. Przemieszczam się z pokoju do pokoju, coś zjem, coś podniosę, coś przeniosę, coś wyrzucę, coś poskładam, coś napiszę, coś przeczytam, gdzieś nie wyjdę, gdzieś usiądę, gdzieś popatrzę, czegoś posłucham i zamyślę się, biorąc płótno i farby minę próg wyobraźni. Wejdę, niosąc duszę do ogrodu domu mojego.

Antoni Rut

Artysta fotograf mieszkający i pracujący w Poznaniu, uhonorowany tytułem Artiste FIAP (AFIAP) nadawany przez Federation Internationale de L'Art Photographique FIAP w Luksemburgu, której jest członkiem. Mistrz rzemiosła artystycznego. Założyciel i prezes Wielkopolskiego Związku Artystów Plastyków. Jeden z najważniejszych inicjatorów i twórców fotografii w Polsce. Zorganizował i był kuratorem ponad 340 wystaw w Polsce i za granicą. Pomysłodawca i organizator Ogólnopolskiego Konkursu Fotografii „Przestrzeń wyobraźni”, Ogólnopolskiego Salonu Fotografii „My Koziorożce” oraz Ogólnopolskiego Festiwalu Diaporam Cyfrowych, a także cieszącego się ogromnym zainteresowaniem Ogólnopolskiego Konkursu Poznański

Salon „Robinsonada”. Prowadził też kursy fotografii. Wielokrotnie odznaczony za swoje zasługi, w tym m. in.: Złotym Krzyżem Zasługi Prezydenta RP, Złotym Medalem „Za Fotograficzną Twórczość”, Brązowym Srebrnym i Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Swoje prace prezentował 1114 razy na 67 wystawach indywidualnych m. in. w Salach Muzealnych Centre Gryonnais w Gryon - Szwajcaria, Galerii Miejskiej w Charkowie – Ukraina, Galerii Christian Perier w Strasburgu – Francja. Wziął udział w 430 wystawach zbiorowych, pokonkursowych w Polsce i 49 krajach, w tym: USA, Chiny, Kanada, Francja, Włochy, Niemcy, Indie.

Kontakt: fotoplastykon@fotoplastykon.com.pl
www.fotoplastykon.com.pl

Tadeusz Smoluchowski

(ur. 15 maja 1868 w Wiedniu, zm. 10 maja 1936 w Kościanie) – polski alpinista i taternik, działacz sportowy i narciarski, z wykształcenia chemik. Brat Mariana Smoluchowskiego, ojciec Wilhelma Smoluchowskiego, dziadek prof. Wojciecha Jaroszewskiego (synajego córki Marii Eryki). Studiował na Uniwersytecie Wiedeńskim oraz na Politechnice w Zurychu, uzyskując tytuł doktora chemii. Po zakończeniu studiów, aż do wybuchu I wojny światowej pracował w przemyśle naftowym na terenie Galicji (Peczeniżyn, Borysław, Lwów) u polskiego „króla nafty”, Stanisława Szczepanowskiego. Od 1887 roku uprawiał wspinaczkę w Alpach. W latach 1891–1893 wraz z bratem Marianem należeli do czołowych alpinistów tamtego czasu, notując 16 nowych wejść na szczyty i turnie oraz 24 nowe drogi – m.in. Sas da Lec (2936 m), Lauriswand (2811 m), Zehner (2911 m), wszystkie bez przewodników. Należał do nielicznych polskich wspinaczy, którzy na koncie mają pierwsze wejścia na szczyty w Alpach[1]. Pisywał do niemieckich i austriackich czasopism. W latach 1885–1921 wspinał się w Tatrach, uczestnicząc m.in. w pierwszym wejściu na Sławkowski Szczyt przez Warzęchowy Przechód. W 1935 roku, w wieku 67 lat wszedł na Świnicę. Od 1892 roku uprawiał aktywnie narciarstwo, najpierw w Alpach, a następnie w Karpatach Wschodnich i Tatrach, zdobywając na nartach liczne szczyty. W 1906 w Borysławiu założył Wolaniecki Klub Narciarsko-Tenisowy, natomiast w 1907 roku był jednym z założycieli Karpackiego Towarzystwa Narciarzy. W 1911 r. wraz z bratem odbył wyprawę narciarską w nieznane wówczas wśród Polaków Karpaty Marmaroskie. W 1918 roku przeniósł się do Poznania. W 1921 roku założył w tym mieście oddział Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, którym kierował aż do śmierci. W latach 1923–1924 był członkiem Zarządu Głównego PTT. W 1933 roku został również pierwszym prezesem okręgowego związku kajakowego w Poznaniu. Został pochowany na cmentarzu Górczyńskim w Poznaniu.

Jerzy Młodziejowski

(ur. 2 lutego 1909 w Łuhinkach na Wołyniu, zm. 7 maja 1985 w Poznaniu) – polski geograf (doktor od 1935), taternik, krajoznawca, skrzypek i altowiolista (Konserwatorium Poznańskie 1927), kompozytor, dyrygent (chórów, orkiestr symfonicznych i innych), krytyk muzyczny, publicysta (sprawy muzyczne, krajoznawcze i ochrony przyrody), prelegent w radiu i telewizji. W maju 1919 r. został przyjęty do gimnazjum klasycznego, z łaciną i greką, rozpoczął także naukę gry na skrzypcach u Edwina Jahnkego, by w rok później dostać się do Konserwatorium Poznańskiego za dyrektury Henryka Opieńskiego – bliskiego znajomego Mieczysława Karłowicza. Jego nauczycielem gry na skrzypcach został Stanisław Pawlak. W 1927 r. zdał maturę i rozpoczął studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego. Od 1929 r. był członkiem Sekcji Turystycznej Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. W 1932 r. ukończył studia geograficzne pod kierunkiem prof. Stanisława Pawłowskiego, jego praca magisterska

nosiła tytuł Morfologia grzbietowa polskich Tatr. Od 1932 r. pracował w ojskowym Instytucie Geograficznym i prowadził badania nad głębokością stawów w Tatrach Polskich. W 1934 r. obronił pracę doktorską „Morfologia glacialna Siwych Sadów w Dolinie Kościeliskiej w Tatrach”. Od czerwca 1940 r. do końca wojny przebywał w Oflagu II C Woldenberg (Dobiegiew, Wielkopolska). Prowadził tam złożoną z jeńców orkiestrę symfoniczną i chór męski. Od 1947 r. pracował

jako altowiolista w Filharmonii Poznańskiej. W 1952 r. założył w Opolu orkiestrę symfoniczną. Od 1970 r. pracował jako redaktor muzyczny Polskiego Radia w Poznaniu. Został pochowany na cmentarzu na Sołaczu przy ul. Lechickiej i Szczawnickiej (kwatery św. Michała-16-3).

Juliusz Jerzy Preisler

ur. 11 kwietnia 1930 roku w Nowym Tomyślu jako syn architekta, powstańca wielkopolskiego. Był trzynastym dzieckiem swoich rodziców i jako taki – chrześniakiem Prezydenta RP Ignacego Mościckiego. W jesieni 1939 r. został wraz z rodziną wysiedlony do Częstochowy, gdzie przebywał do końca okupacji. Należał do Szarych Szeregów i działał w małym ruchu oporu. Po wojnie powrócił do Nowego Tomyśla.

Studiował na Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Poznaniu. W roku 1977 uzyskał stopień doktora wychowania fizycznego. Specjalizował się w narciarstwie, pływaniu, judo, turystyce i taternictwie. W roku 1956 podjął pracę w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obok pracy wychowawczej prowadził wykłady z zagadnień turystyki, krajoznawstwa i pilotażu.

W czasie swojej pracy na UAM-ie zorganizował 140 obozów narciarskich i 150 górskich. Działał jako instruktor-krajoznawca, przewodnik tatrzański,

ratownik i pilot wycieczek zagranicznych. Wyszkolił cały szereg wybitnych zawodników, przede wszystkim w pływaniu i koszykówce, a latach 1971-1976 był trenerem kadry narodowej w pływaniu. Na Uniwersytecie Adama Mickiewicza stworzył Pracownię Organizacji Turystyki i Krajoznawstwa. W szczególności był zaangażowany we wszystkie formy działalności związanej z górami.

Podjął pracę nad reaktywowaniem Oddziału Poznańskiego PTT i z chwilą powołania go w listopadzie 1981 został jego prezesem. Kierowany przez niego Oddział szybko osiągnął liczbę 190 członków. Niestety działalność ta została wkrótce przerwana przez stan wojenny. Po zalegalizowaniu PTT w grudniu 1988 już 2 maja 1989 powołano ponownie Oddział Poznański, na którego czele stanął znowu J. J. Preisler i funkcję Prezesa Oddziału pełnił do swojej śmierci.

Organizował wycieczki Oddziału w Tatry, Bieszczady, Karkonosze, a do Poznania sprowadzał artystów i zespoły podhalańskie. Zakładał koła terenowe Towarzystwa

oraz kluby górskie - Akademicki Klub Górski „Ornak” i „Preisler’s Club Ornak” w Tatrach. Zainicjował powstanie pisemka Oddziału „Świstak”. Na pierwszym Zjeździe Delegatów PTT został wybrany do Zarządu Głównego Towarzystwa i członkiem tym, a także członkiem Prezydium ZG PTT pozostał przez wszystkie kadencje. Jako członek Zarządu Głównego podjął się współpracy z Tatrzańskim Parkiem Narodowym i rozwijał tę współpracę aktywnie do końca swego życia. Idea ochrony Tatr była mu szczególnie bliska. Zapatrzony we wzorce osobowe wielkich Wielkopolan w dziejach Towarzystwa - Kazimierza Kantaka, Władysława hr. Zamoyskiego, Jerzego Młodziejowskiego z wielkim zaangażowaniem kontynuował ich idee i prace. W latach 1993-1996 przeprowadził ze studentami UAM inwentaryzację szlaków turystycznych w Tatrach opisując szczegółowo ich stan i dając tym podstawy do ich remontów i konserwacji. Prowadził ze studentami badania ankietowe nad percepcją

Tatrzańskiego Parku Narodowego wśród przyjeżdżających do Zakopanego gości. Jako Prezes Oddziału PTT w Poznaniu i doskonały organizator podejmował szereg inicjatyw mających przybliżyć mieszkańcom Wielkopolski Tatry i podkreślić związki z nimi. Doprowadził do poświęcenia odnowionej przez Oddział Poznański PTT tablicy Kazimierza Kantaka w dolinie Kościeliskiej. Sprowadził z Tatr 13-tonowy głaz, który został ustawiony w Wielkopolskim Parku Narodowym i poświęcony Władysławowi hr. Zamoyskiemu i drugi mniejszy, ustawiony na Cmentarzu Zasłużonych w Poznaniu i poświęcony taternikom wielkopolskim, którzy nie wrócili z gór. Co roku w grudniu przy głazie tym odbywa się wspominkowe spotkanie Oddziału Poznańskiego PTT. Zmarł niespodziewanie 19 sierpnia 1998 pod ukochanymi Tatrami. Otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz szereg nagród dwóch resortów i Rektora UAM.

Leszek Lesiczka, Ryszard W. Schramm

Antoni Jakubski

ur. 28 marca 1885 r. we Lwowie, zm. 20 maja 1962 r. w Londynie, polski zoolog, profesor uniwersytetu w Poznaniu, podpułkownik dyplomowany piechoty Wojska Polskiego. W latach 1909–1910 odbył wyprawę do Afryki Wschodniej. Był pierwszym Polakiem, który 13 marca 1910 roku zdobył Kilimandżaro wraz z jego najwyższym szczytem Kibo. W czasie I wojny światowej służył w Legionach Polskich. W listopadzie 1918 roku brał udział w polsko-ukraińskich walkach o Lwów. Po I wojnie światowej został profesorem

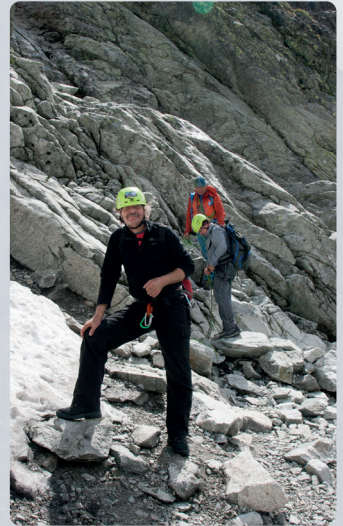
w Poznaniu. Po wybuchu II wojny światowej został aresztowany przez słowacką straż graniczną i przekazany Niemcom. Przebywał w więzieniach w Komańczy, Sanoku, Tarnowie i na Montelupich w Krakowie. 30 sierpnia 1940 roku trafił do KL Auschwitz. W 1944 roku został przewieziony do KL Mauthausen i 5 maja 1945 roku został uwolniony przez armię amerykańską. Przyjęto go do 2 Korpusu Polskiego, a po wojnie osiadł w Londynie, gdzie pracował m.in w British Museum.

Bernard Chrzanowski

herbu Nowina (ur. 27 lipca 1861 w ojnawicach, zm. 12 grudnia 1944 w Konstancinie) – polski działacz społeczny i polityczny, adwokat, kurator szkolny, prezes Związku Sokołów Wielkopolskich, senator IV kadencji w I RP. W 1880 ukończył Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu. W szkole kierował tajnym kółkiem Towarzystwa im. Tomasza Zana. W 1885 ukończył prawo i praktykował w Saksonii i uryngii. Od 1890 był adwokatem w Poznaniu, rozpoczął także działalność społeczną, m.in. w Towarzystwie Pomocy Naukowej i Towarzystwie Czytelni Ludowych. W latach 1894 – 1896 wydawał tygodnik „Przegląd Poznański”. Najwięcej aktywności poświęcał ZSW. Wielokrotnie występował w imieniu Związku w procesach z władzami pruskimi. Był obrońcą w procesie dzieci wrzesińskich. Od 1900 był członkiem Ligi Narodowej. W latach 1901 – 1910 pełnił mandat deputowanego do parlamentu Rzeszy. Występował przeciwko polityce germanizacyjnej rządu. Niektóre z jego przemówień były w istocie wykładami historii Polski i dziejów jej kultury, przeplatany polskimi wierszami patriotycznymi, co pozwalało drukować je legalnie w polskiej prasie pod pozorem drukowania stenogramów posiedzeń Reichstagu. Od 1899 należał do tajnej Ligi Narodowej w Poznaniu i kierował akcją wydawania książeczek, obrazów historycznych, śpiewników i elementarzy, organizował także dla młodzieży pracującej wycieczki do Krakowa. Przy poznańskim Bazarze zorganizował w 1898 stałe Wykłady Ludowe im. Mickiewicza. W 1913 włączył się w prace Rady Narodowej, koordynującej działalność polską w zaborze pruskim;

kładł nacisk na aktywizację działań Rady na tzw. kresach zaboru - Pomorzu, Warmii i Mazurach oraz Śląsku, jako na najbardziej zagrożonych germanizacją. W latach 1900 – 1913 dokładnie zwiedził pomorskie wybrzeże Bałtyku oraz Kaszuby, a w latach następnych podejmował intensywne działania celem popularyzacji tych ziem jako integralnie polskich. Organizował prelekcje, odczyty, wieczornice kaszubskie, publikował artykuły. Wpłynął na spopularyzowanie pieśni Hej żeglujże, żeglarzu. Zainteresował wątkami kaszubskimi Stefana Żeromskiego i Tadeusza Micińskiego. Poddał też pomysł uroczystych zaślubin z morzem generałowi Józefowi Hallerowi. Stefan Papée nazwał go Chałubińskim polskiego wybrzeża. Członek Naczelnej Rady Ludowej w 1918 roku. W 1919 został mianowany podsekretarzem stanu w Ministerstwie byłej Dzielnicy Pruskiej. Był członkiem Obywatelskiego Komitetu Wykonawczego Obrony Państwa w 1920. W latach 1922–1928 pełnił funkcję kuratora Okręgu Szkolnego Poznańskiego. W 1935 został mianowany senatorem RP. Przez wiele lat interesował się skautingiem. Wydał zbiór gawęd dla harcerzy Z Ojczyzny. 16 maja 1937 odsłonił pomnik „Harcerzom poległym w walkach o niepodległość” na Malcie w Poznaniu. W okresie międzywojennym zasiadał w Kapitułe Orderu Odrodzenia Polski, w której był skarbnikiem. W maju 1931 został wyróżniony godnością członka honorowego Towarzystwa Szkoły Ludowej. Po wybuchu II wojny światowej, w grudniu 1939 wysiedlony przez Niemców z Poznania, zamieszkał w Warszawie. Zmarł 12 grudnia 1944 w pobliskim Konstancinie. Jego prochy przeniesiono na Cmentarz parafialny w Gdyni-Oksywiu.

Świstak

Jubileuszowy

Redakcja w składzie:
Feliczak Natalia
Leszek Lesiczka
Grzegorz Rachlewicz
Lech Rugała

Projekt i opracowanie graficzne:
Dominik Lesiczka